

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-138М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для виконання практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Публічне управління
фінансово-економічним розвитком» для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною
програмою «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
Науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
протокол № 5
від 24 січня 2025 р.

Рівне–2025

Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Публічне управління фінансово-економічним розвитком» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Антонова С. Є. – Рівне : НУВГП, 2025. – 33 с.

Укладач: Антонова С. Є., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., доцент, завідувачка кафедри менеджменту та публічного врядування.

Керівник групи забезпечення ОПП:

Антонова С. Є., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

Попередня версія МВ: 07-06-06М

© С. Є. Антонова, 2025

© НУВГП, 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Мета і завдання виконання практичних занять.....	4
2. Тематика практичних занять.....	7
Тема 1. Сутність публічного управління в фінансово-економічній сфері	7
Тема 2. Бюджетно-податкова політика держави та її інструменти.....	8
Тема 3. Місцеві бюджети.....	10
Тема 4. Грошово-кредитна політика держави.....	11
Тема 5. Інвестиційна та інноваційна політика держави	12
Тема 6. Структурна політика держави та її напрями	12
Тема 7. Фінансове забезпечення суспільного розвитку та фінансування державного сектора економіки у трансформаційний період.....	13
Тема 8. Страхова справа у фінансово-економічній політиці ...	14
Тема 9. Міжнародні фінанси та валютний ринок	14
Тема 10. Фінансово-економічна політика держави за воєнного часу	15
Тема 11. Фінансово-економічна безпека держави	16
Тема 12. Ефективність та результативність фінансово-економічної політики держави	16
3. Перелік тем для написання рефератів.....	17
4. Практичні завдання.....	20
5. Методи навчання.....	28
6. Оцінювання знань студентів.....	28
7. Список літератури для підготовки.....	29

1. Мета і завдання виконання практичних занять

Проведення практичних занять із дисципліни «Публічне управління фінансово-економічним розвитком» розраховано на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки бакалаврів. Основною *метою* вивчення дисципліни «Публічне управління фінансово-економічним розвитком» є формування у бакалаврів системи базових знань щодо системного управління фінансово-економічною політикою, економічним розвитком, функціонуванням бюджетної й фінансової систем країни, ознайомлення їх з методикою розрахунку основних фінансових й економічних показників, а також теорією і практикою здійснення бюджетної політики на всіх рівнях. Основними *завданнями* навчальної дисципліни є:

- вивчення основних понять, категорій, систем, алгоритмів дисципліни "Публічне управління фінансово-економічним розвитком";
- розкриття сутності управління фінансово-економічним розвитком суспільства в сучасних трансформаційних умовах;
 - ознайомлення з основними напрямками публічного управління економічним та фінансовим розвитком українського суспільства, здійснення фінансово-економічної політики;
 - засвоєння сутності бюджетно-податкової, грошово-кредитної, інвестиційно-інноваційної, страхової політики;
- вивчення досвіду розвинутих країн світу щодо реалізації фінансово-економічної політики.
- вивчення основних показників, що характеризують сучасний стан фінансово-економічної політики держави;
- набуття практичних навичок розв'язання практичних задач у сфері аналізу фінансово-економічної політики;
- формування у студентів умінь творчого пошуку вирішення проблем публічного управління фінансово-економічною політикою.

Після вивчення дисципліни бакалаври повинні *знати*:

- закони, принципи і механізми публічного управління фінансово-економічним розвитком;

- предметну сферу і методологічну основу публічного управління фінансово-економічним розвитком;
- перспективні наукові напрями розвитку управління фінансово-економічним розвитком;
- технології та процедури формування цілей публічного управління фінансово-економічним розвитком;
- засади, механізми, органи, методи та стилі управління фінансово-економічним розвитком;
- основні засади публічного управління фінансово-економічним розвитком;
- особливості публічного управління фінансово-економічною політикою.

Бакалаври повинні *уміти*:

- розраховувати показники, що характеризують стан, формування та ефективність заходів публічного управління фінансово-економічним розвитком, управління зовнішнім боргом, валютним курсом;
- уміти визначати і аналізувати фінансові й економічні показники, їх розраховувати; визначити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів в управлінні фінансово-економічним розвитком;
- вживати заходи із впровадження сучасних форм і методів публічного управління фінансово-економічним розвитком, з урахуванням змісту сучасних управлінських технологій;
- застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного управління фінансово-економічним розвитком, розраховувати й аналізувати бюджетні показники на всіх рівнях, знати методіку оцінки зовнішніх запозичень держави та процеси релокації бізнесу.

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає

застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність працювати в команді.

ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Спеціальні:

ФК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

ФК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

ФК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК12. Здатність виявляти, аналізувати та знаходити шляхи вирішення проблем екологічного, соціально-економічного розвитку територій враховуючи антикризові механізми громадянського суспільства.

ФК13. Здатність застосовувати ефективні управлінські інструменти, використовувати та впроваджувати нові підходи до публічного управління та адміністрування з врахуванням євроінтеграційних завдань з метою підвищення ефективності розвитку територій, враховуючи регіональну специфіку.

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН6. Знати та застосовувати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН11. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

ПРН16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

ПРН17. Знати особливості реалізації функцій, методів, механізмів та інструментів публічного антикризового управління в екологічній, соціально-економічній сферах.

ПРН18. Уміти застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, суспільства та держави в кризових умовах для створення сприятливого середовища у суспільстві.

2. Тематика практичних занять

Модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ

Тема 1. Сутність публічного управління фінансово-економічним розвитком

Мета: ознайомити студентів із поняттям, структурою, змістом публічного управління фінансово-економічним розвитком України, основними нормативно-законодавчими актами, що регулюють фінансово-економічну діяльність.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Основні підходи до розуміння публічного управління в фінансово-економічній сфері та його еволюція.
2. Зміст та структура фінансової-економічної системи.
3. Принципи, механізми та інструменти реалізації фінансово-економічної політики держави.
4. Основні напрямки, методи та інструменти фінансово-економічної політики.
5. Інституційне середовище фінансово-економічної політики.
6. Закордонний досвід функціонування фінансово-економічної системи.
7. Формування і реалізація фінансово-економічної політики в країнах із розвинутою та трансформаційною економікою.
8. Нормативно-правові акти та положення законодавства у фінансово-економічній сфері.

Питання для самостійного вивчення:

1. Методологічна основа публічного управління фінансово-економічним розвитком.
2. Публічне управління фінансово-економічним розвитком як напрям наукових досліджень, сукупність знань й навчальна дисципліна.
3. Співвідношення управління й адміністрування, фінансової та економічної політики.
4. Стратегія і тактика реалізації фінансово-економічного розвитку.

5. Оцінка ефективності фінансово-економічного розвитку.
6. Основні завдання й напрями фінансово-економічної політики України.
7. Особливості реалізації регіональної фінансово-економічної політики.

Тема

2. Бюджетно-податкова політика держави та її інструменти

Мета: ознайомити студентів із складовими бюджетно-податкової політики, процесом її реалізації, порядком формування та справляння податків, розумінням податкової системи та її елементами.

Норма часу (за навчальною програмою): 4 год.

Питання для обговорення:

1. Державні фінанси та їх структура.
2. Сутність і види податків у структурі фінансово-економічної системи.
3. Основи побудови податкової системи та організація оподаткування.
4. Інституційні особливості становлення системи оподаткування в Україні.
5. Фіскальна політика в національній економіці.
6. Пряме оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.
7. Механізм непрямого оподаткування в Україні.
8. Сутність і роль бюджету.
9. Бюджетна система України та її значення для розвитку фінансово-економічної політики.
10. Структура доходів та видатків державного бюджету.
11. Сутність та значення бюджетної політики України.
12. Бюджетний процес в Україні.
13. Оцінка ефективності бюджетної політики.
14. Основні завдання та напрями бюджетної політики України.
15. Бюджетний дефіцит і державний борг.
16. Політика управління державним боргом.
17. Фінансова спроможність бюджетів територіальних громад в умовах воєнного стану та повоєнний період.

18. Закордонний досвід реалізації бюджетної політики та зменшення державного боргу.

Питання для самостійного вивчення:

1. Управління у сфері бюджетних відносин.
2. Сутність і роль бюджету.
3. Бюджет як фінансово-економічна категорія.
4. Бюджетна система України та її значення для розвитку фінансово-економічної політики.
5. Бюджетна система, кредитна система, обов'язкове державне страхування, фінанси підприємств.
6. Закордонний досвід й особливості втілення фінансово-економічної політики.
7. Сутність і види податків у структурі фінансово-економічної політики.
8. Види фінансових інституцій.
9. Пряме оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.
10. Механізм непрямого оподаткування в Україні.
11. Вплив фінансових органів держави на формування фінансово-економічної політики.

Тема 3. Місцеві бюджети

Мета: ознайомити студентів із сутністю та місцем місцевих бюджетів в бюджетній системі країни, у фінансовому забезпеченні територіальних громад.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Сутність, функції та роль місцевих фінансів.
2. Місцеві бюджети в бюджетній системі сучасної України.
3. Доходи та видатки місцевих бюджетів.
4. Бюджетний контроль і моніторинг.
5. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення територіальних громад.
6. Державна регіональна фінансова політика та фінансове вирівнювання.
7. Міжбюджетні відносини.
8. Бюджетний федералізм.

Питання для самостійного вивчення:

1. Гендерно-орієнтоване бюджетування на місцевому рівні.
2. Фінансування проектів ОТГ з державного фонду регіонального розвитку.
3. Механізм вирівнювання за рахунок дотацій.
4. Аудит ефективності виконання бюджетних програм.
5. Форми участі громадян у бюджетному процесі.

Тема 4. Грошово-кредитна політика держави

Мета: ознайомити студентів із закономірностями розвитку грошово-кредитної політики, процесом управління нею, перспективами розвитку грошово-кредитної політики.

Норма часу (за навчальною програмою): 4 год.

Питання для обговорення:

1. Сутність грошово-кредитної політики.
2. Завдання, цілі грошово-кредитної політики.
3. Класифікація інструментів грошово-кредитної політики.
4. Ринкові інструменти грошово-кредитної політики.
5. Адміністративні інструменти грошово-кредитного регулювання.
6. Інфляційне таргетування як складова монетарної політики.
7. Грошово-кредитна політика в умовах воєнного стану.

Питання для самостійного вивчення:

1. Етапи становлення та розвитку монетарної політики.
2. Механізми та інструменти грошово-кредитної політики.
3. Управління грошовим обігом.
4. Зарубіжний досвід інфляційного таргетування.

Тема 5. Інвестиційна та інноваційна політика держави

Мета: вивчення сутності інвестиційно-інноваційної політики держави, процесу та основних методів.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Сутність та значення інвестиційної політики держави.
2. Роль інвестиційної діяльності держави в економіці.
3. Інноваційний процес та інноваційна діяльність в сучасних умовах.
4. Сутність і основні методи національної інноваційної політики.
5. Роль держави у стимулюванні національної інноваційної системи України.

Питання для самостійного вивчення:

1. Завдання державної інвестиційно-інноваційної політики в сучасних умовах.
2. Основні складові, види та типи інвестиційно-інноваційної політики.
3. Напрямки інвестиційно-інноваційної політики.
4. Інноваційно-інвестиційна модель в умовах сталого розвитку держави.

Тема 6. Структурна політика держави та її напрями

Мета: ознайомити студентів із сутністю структурної політики, інструментами регулювання та сучасним станом структури національної економіки.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Сутність структурної політики держави: основні концепції та типи.
2. \Основні фактори трансформації структури економіки. Види структури національної економіки.
3. Інструменти регулювання структури національної економіки.
4. Сучасний стан структури національної економіки.

Питання для самостійного вивчення:

1. Механізми структурної політики держави.

2. Стратегічні цілі та завдання структурної політики держави.
3. Реалізації структурної політики держави її промислового розвитку в контексті забезпечення економічної безпеки.
4. Інноваційний компонента структурної політики держави.

Тема 7. Фінансове забезпечення суспільного розвитку та фінансування державного сектора економіки у трансформаційний період

Мета: ознайомити студентів із особливостями фінансового забезпечення державного сектора економіки, закордонним досвідом фінансового контролю.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Особливості формування соціальної орієнтації державних фінансів.
2. Форми й методи соціального захисту.
3. Видатки на соціальний захист населення.
4. Пенсійне забезпечення.
5. Соціальне страхування й перерозподіл прибутків.
6. Державна допомога сім'ям з дітьми та сімейна політика.
7. Порядок фінансування освіти.
8. Фінансування витрат на культуру та мистецтво.
9. Фінансування закладів охорони здоров'я, фізичної культури та спорту.
10. Видатки бюджетів на розвиток економіки.
11. Бюджетні інвестиції.
12. Державний фінансовий контроль.
13. Суть, завдання і органи фінансового контролю.
14. Види й методи державного фінансового контролю.
15. Закордонний досвід фінансового контролю.
16. Економіка війни та повоєнний економічний розвиток.

Питання для самостійного вивчення:

1. Організація державного фінансового контролю.
2. Джерела фінансування державного сектору економіки.
3. Інструменти фінансового забезпечення державного сектору економіки.

Тема 8. Страхова справа

Мета: ознайомити студентів із процедурою страхування у фінансово-економічній політиці, процедурами, правилами ведення та оподаткування страхової діяльності.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Економічна і правова сутність страхових відносин.
2. Функції та принципи страхування.
3. Система страхових фондів: централізовані й децентралізовані фонди.
4. Характеристика суб'єктів страхування: страховик, страхувальник, застрахований, вигодонабувач.
5. Види страхування та їх характеристика.
6. Засади добровільного й обов'язкового страхування.
7. Закордонний досвід страхової діяльності.

Питання для самостійного вивчення:

1. Стратегія страхової політики України.
2. Правове регулювання страхової діяльності.
3. Державне регулювання страхової справи.

Тема 9. Міжнародні фінанси та валютний ринок

Мета: ознайомити студентів із сучасним світовим фінансовим ринком, міжнародною фінансовою політикою та діяльністю міжнародних фінансових інституцій.

Норма часу (за навчальною програмою): 4 год.

Питання для обговорення:

1. Поняття, призначення та функції міжнародних фінансів.
2. Світовий фінансовий ринок та його характеристика.
3. Міжнародна фінансова політика і форми її реалізації.
4. Міжнародні фінансові організації і міжнародні фінансові інституції.
5. Формування валютного курсу, види та механізми.
6. Міжбанківський валютний ринок.
7. Міжнародний валютний ринок Форекс.
8. Технічний та фундаментальний аналіз ринку.

Питання для самостійного вивчення:

1. Валютні та фінансові елементи системи міжнародних фінансів.
2. Система інституціональних регуляторів системи міжнародних фінансів.
3. Міжнародні фінансові організації в світовій валютно-фінансовій системі.
4. Європейська система центральних банків.
5. Федеральна резервна система США.
6. Банківська система Канада, Японії.
7. Іноземний капітал в національній банківській системі.
8. Міжнародні операції комерційних банків.

**Модуль 2. ФОРМУВАННЯ ЗАСАД ДЕРЖАВНОГО
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗА ВОЄННОГО
СТАНУ**

**Тема 10. Фінансово-економічний розвиток держави за
воєнного часу та період післявоєнної відбудови**

Мета: ознайомити студентів із особливостями фінансово-економічного розвитку держави у воєнний час та період післявоєнної відбудови, релокацією бізнесу, економічним розвитком громад та регіонів.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Проблеми управління фінансово-економічною системою у воєнний час.
2. Грошово-кредитна політика в умовах воєнного стану та період післявоєнної відбудови.
3. Релокація бізнесу у воєнний період.
4. Фінансово-економічні процеси в країні.
5. Економіка громад і регіонів в умовах воєнного стану та пріоритети їх повоєнного розвитку.

Питання для самостійного вивчення:

1. Основні показники релокації підприємств в Україні з початку війни та їх характеристика.
2. Проблеми воєнної економіки держави.
3. Фінансова політика в умовах воєнного стану.
4. Інструменти підтримки фінансово-економічної стійкості

держави.

Тема 11. Фінансово-економічна безпека держави

Мета: ознайомити студентів із процесом функціонування і фінансування державного сектора економіки у трансформаційному періоді, обґрунтування перспектив розвитку державного сектора економіки, інструменти стимулювання його розвитку, закордонний досвід.

Норма часу (за навчальною програмою): 4 год.

Питання для обговорення:

1. Сутність фінансово-економічної безпеки держави та її роль в побудові управлінського процесу для забезпечення сталого розвитку.
2. Першочергові національні інтереси та основні загрози у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки.
3. Складові фінансово-економічної її безпеки.
4. Залежність фінансово-економічної безпеки держави від інтеграційних і глобалізаційних процесів у світовій економіці.

Питання для самостійного вивчення:

1. Першочергові національні інтереси та основні загрози у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки.
2. Складові фінансово-економічної безпеки.
3. Залежність фінансово-економічної безпеки держави від інтеграційних і глобалізаційних процесів у світовій економіці.
4. Сталий розвиток та фінансово-економічна безпека.

Тема 12. Ефективність та результативність фінансово-економічного розвитку держави

Мета: ознайомити студентів із складовими та показниками ефективності та результативності фінансово-економічного розвитку держави..

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Показники ефективності та результативності фінансово-економічної політики держави.
2. Проблема вибору альтернативних варіантів реалізації фінансово-економічної політики держави.
3. Складові процесу оцінювання державної фінансово-економічної політики.

Питання для самостійного вивчення:

1. Фінансово-економічна політика та проблеми її ефективності у воєнний час.
2. Методи оцінювання ефективності та результативності фінансово-економічної політики держави.
3. Фінансово-економічна стійкість.

3. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ НАПИСАННЯ РЕФЕРАТИВ

1. Сутність фінансово-економічної політики.
2. Сутність публічного управління фінансово-економічною політикою.
3. Бюджет як основний фінансовий план та його місце в системі фінансових планів.
4. Поняття зовнішнього боргу держави та шляхи його зменшення.
5. Поняття внутрішнього боргу держави та шляхи його зменшення.
6. Поняття валютного ринку й особливості формування валютного курсу.
7. Порядок складання селищних, міських і районних бюджетів.
8. Класифікація доходів бюджетів: аспекти удосконалення.
9. Структура доходів бюджетів.
10. Бюджетна класифікація та її призначення.
11. Формування доходної частини обласних бюджетів.
12. Зміст, необхідність та призначення фінансів.
13. Характеристика банківської системи держави.
14. Роль і функції податків та порядок їх справляння.
15. Організація бюджетного процесу на державному рівні.
16. Підготовча робота зі складання проекту бюджету.
17. Характеристика основних етапів складання місцевих бюджетів.
18. План відрахувань від загальнодержавних податків у місцеві бюджети.
19. Формування доходної частини міських бюджетів.
20. Організація роботи з виконання бюджету.
21. Формування доходної частини районних та селищних бюджетів.

22. Поняття податкового й фінансового вирівнювання.
23. Організація роботи з виконання міського бюджету. Організація роботи з виконання районного та селищного бюджету.
24. Організація міжбюджетних відносин.
25. Державне управління бюджетною системою регіонів.
26. Методи і види бюджетного фінансування.
27. Антикорупційне регулювання у фінансово-економічній політиці.
28. Роль і місце видатків у процесах суспільного відтворення.
29. Види видатків та їх класифікація.
30. Поточні видатки та видатки розвитку.
31. Порядок розмежування видатків між різними рівнями бюджетної системи.
32. Поняття державні фінанси та їх складові.
33. Касове виконання бюджету. Організація роботи з виконання обласного бюджету.
34. Нормативно-правове регулювання фінансово-економічної діяльності в Україні.
35. Основні проблеми формування політики у фінансово-економічній сфері.
36. Дослідження курсу валют та платіжного балансу країни.
37. Основні проблеми, що пов'язані із контролем формування і виконання бюджетів в Україні.
38. Закордонний досвід формування бюджетів: аспекти залучення в Україну.
39. Основні фонди, сутність та вплив на результати діяльності.
40. Функціонування Міжнародного валютного фонду та його вплив на розвиток публічних фінансів.
41. Дайте визначення категорії «регуляторна політика» та охарактеризуйте її вплив на фінансово-економічну політику.
42. Охарактеризуйте основні напрями регуляторної політики держави.
43. Дайте визначення поняттю ресурсів, факторів виробництва, які використовують підприємства.

44. Визначте роль і необхідність землі як фактору виробництва.
45. Сутність бухгалтерського обліку.
46. Дайте визначення амортизації основних засобів та охарактеризуйте її основні методи.
47. Прибуток як абсолютний показник прибутковості фінансово-економічної діяльності.
48. Порядок визначення, особливості застосування показника рівень рентабельності як відносного показника прибутковості фінансово-економічної діяльності.
49. Собівартість: визначення, зміст, роль у фінансово-економічній політиці.
50. Суть і функції податку на додану вартість.
51. Обігові активи сутність та вплив на результати діяльності.
52. Охарактеризуйте фінансові і трудові ресурси підприємства.
53. Поясніть роль і важливість інформації і фінансово-економічній діяльності підприємств, як фактору виробництва.
54. Сутність понять контролю і аудиту.
55. Сутність звітності підприємства та її складових елементів.
56. Суть і функції акцизного збору.
57. Сутність основних показників результативності фінансово-економічної діяльності підприємства.
58. Зміст і принципи розрахунків підприємства з контрагентами.
59. Форми безготівкових розрахунків.
60. Організація роботи підприємств із безготівковими розрахунками.
61. Особливості розрахунків готівкою.
62. Платежі з прибутку підприємства до державного бюджету.
63. Використання прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства.
64. Контроль фінансової служби підприємства за прибутковістю і рентабельністю.
65. Підприємство і державна податкова служба.

66. Значення та фінансові втрати від релокації підприємств в Україні.

67. Вплив війни на динаміку основних макроекономічні показники держави.

68. Міжнародна фінансова військова допомога з 24 лютого 2022 року до цього часу.

69. Основні аспекти коливання курсу під час воєнного стану в Україні та вплив на економічну політику.

70. Вплив війни на аграрний сектор виробництва: фінансовий аналіз посівних площ та врожайності.

4. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Провести експертне оцінювання:

1) обсягу, темпів зростання і структури ВВП в Україні та в країнах із розвинутою ринковою економікою (країна на вибір студента);

2) зміни пропорцій між складовими національного доходу (фондом споживання і фондом нагромадження). Виявити тенденції і чинники впливу.

Пояснити, до яких наслідків може призвести надмірне зростання обсягу фонду споживання.

Завдання 2. Верховна Рада України щорічно приймає Постанову, яка схвалює «Основні напрями бюджетної політики на ... рік». Проведіть аналіз такої Постанови Верховної Ради на поточний рік і дайте відповіді на такі питання: 1) пріоритети, які передбачено на відповідний рік; 2) завдання бюджетної політики на відповідний рік; 3) завдання у сфері оподаткування; 4) основні макропоказники, які визначатимуть бюджетну політику.

Завдання 3. SWOT-аналіз ситуацій

1) Опис ситуації: В умовах постійно низьких темпів зростання ВВП уряд планує провести податкову реформу, яка передбачає суттєве зниження ставок основних бюджетоутворюючих податків – податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб, податку на додану вартість – з метою стимулювання ділової активності.

Завдання: Проведіть SWOT-аналіз податкової реформи.

2) Опис ситуації: Національна економіка переживає економічне піднесення, завдяки чому суттєво зросли доходи державного бюджету. На цій основі уряд планує підвищити рівень соціального забезпечення — розміри пенсій і соціальних допомог.

Завдання: Проведіть SWOT-аналіз запланованого урядом рішення.

Завдання 4. Провести публічне інтерв'ю. Учасники: студент-інтерв'юер і студент-експерт. Завдання: Інтерв'юер має з'ясувати в експерта теоретичні і прикладні питання за заданою тематикою.

1. Податкова політика держави.
2. Бюджетна політика держави.
3. Фінансова політика держави.

Завдання 5. Провести прес-конференцію:

- ведучий прес-конференції (одна особа), який організовує обговорення, надає слово, стежить за регламентом;
- студенти-члени експертної групи (дві-чотири особи);
- тренери (дві-три особи), які готують експертів до прес-конференції;
- незалежний експерт (одна особа), який стежить за правильністю і повнотою відповідей і має право з дозволу ведучого давати коментарі та зауваження;
- учасники конференції (усі інші студенти групи), які ставлять запитання до експертної групи. Тематика для проведення прес-конференції:

1. Фінансова безпека України.
2. Боргова політика України.

Завдання 6. Знайти хибні твердження серед запропонованих. Пояснити свій вибір.

1. Прогресивні ставки – це такі ставки, величина яких не зростає зі збільшенням об'єкта оподаткування.

2. Непрямі податки встановлюються в цінах товарів і послуг, їх величина для окремого платника безпосередньо не залежить від його доходів.
3. Плата, податки та відрахування можуть сплачуватися як державі, так і іншим юридичним особам.
4. Характерними ознаками податків є те, що вони не мають ні елементів повного еквівалентного обміну, ні конкретного цільового призначення.
5. Суспільне призначення податків реалізується через контрольну функцію.
6. Варіювання податковими пільгами не дає змоги впливати на динаміку та структуру виробництва, капіталовкладення, зайнятість, розподіл доходів тощо.
7. Для визначення податкового навантаження використовують такий показник, як частка податкових надходжень у ВВП, який відповідно до правил міжнародної статистики називають податковим боргом.
8. Сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів, що справляються в установленому порядку, називається податковою політикою.
9. Прямі податки сприяють такому розподілу податкового тягаря, за якого більше платять ті члени суспільства, які мають менші доходи.
10. Податок на додану вартість є автоматичним вбудованим стабілізатором.
11. Рівень впливу податків на економіку в цілому (макрорівень) або на окремих платників (мікрорівень) являє собою податковий тягар.
12. Через фіскальну функцію податків держава впливає на процес відтворення, стимулюючи або стримуючи його розвиток, посилюючи або послаблюючи нагромадження капіталу, розширюючи або зменшуючи платоспроможний попит населення.

Завдання 7. Опрацювати Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, статті 4, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 30, 33, 34, 36, 37. Знайти відповіді на такі питання:

На яких принципах ґрунтується податкове законодавство України?

Чим відрізняється податок від збору (плати, внеску)?

Які елементи оподаткування визначені Податковим кодексом?

Що собою являє ставка податку?

Які ставки визначені Податковим кодексом?

Яка різниця між платником податку та великим платником податку?

Що таке дохід, і які є види доходів?

Що таке податковий борг, і як саме відбувається його погашення?

Що таке податковий обов'язок?

Щодо яких податків і зборів він визнається?

Коли виникає і коли припиняється податковий обов'язок?

Що таке податкові пільги?

З якою метою вони надаються та які податкові пільги існують в Україні?

Що таке податкова знижка?

Чи може вона надаватися фізичним особам, які є суб'єктами господарювання?

Хто такі податкові агенти?

Чи мають юридичні особи податкового агента?

Чим відрізняються податкові агенти від представників платників податків?

Що таке податкові ризики?

Хто належить до платників податків?

Чи є самозайнята особа платником податків?

Чи можуть платники податків платити кілька податків і зборів?

Які обов'язки і які права має платник податків?

Які виконують функції та які мають права органи державної податкової служби?

Що таке податковий період і які його види визначені законодавством?

Які види податків і зборів установлені в Україні?

Перелічіть загальнодержавні та місцеві податки і збори.

Завдання 8. Визначити податкове навантаження на економіку за даними таблиці та проаналізувати динаміку і причини зміни

податкового коефіцієнта. За необхідності динамічний ряд по роках продовжити. Таблиця для розрахунку й аналізу:

Рік	ВВП, млн грн	Доходи Зведеного бюджету України, млн грн	Податкові надходження Зведеного бюджету України, млн грн	Податкове навантаження на економіку (Податковий коефіцієнт)
2007	720 731	219 937	161 264	
2008	948 056	297 893	227 165	
2009	913 345	272 967	208 073	
2010	1 082 569	314 506	234 448	
2011	1 302 079	398 554	334 692	
2012	1 408 889	445 525	360 567	

Завдання 9. За даними таблиці проаналізувати динаміку надходжень бюджетоутворюючих податків та обґрунтувати чинники, що впливають на ці надходження. У разі необхідності динамічний ряд по роках продовжити. Таблиця для аналізу:

Рік	Податкові надходження Зведеного бюджету України, млн грн	У тому числі:		
		податок на прибуток підприємств	податок на доходи фізичних осіб	податок на додану вартість
2007	161 264	34 782	34 407	59 382
2008	227 165	47 856	45 895	92 082
2009	208 073	33 048	44 485	84 597
2010	234 448	40 359	51 029	86 316
2011	334 692	55 097	60 224	130 094
2012	360 567	55 793	68 092	138 827

Завдання 10. Заповнити декларацію про майновий стан та доходи фізичної особи. Бланк декларації розміщено на сайті Державної податкової служби України.

Завдання 11. Проаналізувати та підготувати експертний висновок у вигляді презентації сучасних фіскальних тенденцій в Україні (не менше ніж за останні п'ять років), використовуючи статистичні дані Державної казначейської служби України ([Електронний ресурс]. URL : <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>), у сфері (сфера на вибір студента або викладача):

- 1) прямого оподаткування;
 - 2) непрямого оподаткування;
 - 3) оподаткування юридичних осіб;
 - 4) оподаткування фізичних осіб;
 - 5) майнового оподаткування;
 - 6) екологічного оподаткування;
 - 7) зборів та плати за спеціальне використання природних ресурсів;
 - 8) місцевого оподаткування;
 - 9) спрощеної системи оподаткування;
 - 10) оподаткування міжнародної торгівлі та зовнішніх операцій.
- Основні показники, які можуть бути використані для аналізу:

Показник	Аналітичні дані
Надходження від зазначених податків до бюджету (місцевого, державного, зведеного)	
Частка зазначених податків у ВВП	
Частка зазначених податків у доходах бюджету (місцевого, державного, зведеного)	
Частка зазначених податків у податкових надходженнях бюджету (місцевого, державного, зведеного)	
Інші	

Завдання 12. Заповнити таблицю, використовуючи статистичні дані Державної казначейської служби України ([Електронний ресурс]: URL <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>), та визначити сальдо бюджету (дефіцит, профіцит, збалансований бюджет) (не менше ніж за п'ять останніх років). Окресліть чинники, що впливають на сальдо бюджету та обґрунтуйте можливі наслідки дефіциту/профіциту Державного бюджету України.

Рік	Доходи Державного бюджету України	Видатки Державного бюджету України	Сальдо бюджету

Завдання 13. Заповнити таблицю, використовуючи статистичні дані Державної казначейської служби України ([Електронний ресурс]. URL : <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>), та проаналізувати динаміку і структуру доходів Державного бюджету України (не менше ніж

за п'ять останніх років), визначити сучасні тенденції та обґрунтувати чинники, що впливають на їх формування. Таблиця для аналізу:

Рік	Податкові надходження	Доходи неподаткового характеру		
		Неподаткові надходження	Доходи від операцій із капіталом	Офіційні трансферти

Завдання 14. Заповнити таблицю, використовуючи статистичні дані Державної казначейської служби України ([Електронний ресурс]. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>), та проаналізувати динаміку і структуру видатків Державного бюджету України (не менше ніж за п'ять останніх років), визначити сучасні тенденції та обґрунтувати чинники, що впливають на них.

Видатки бюджету за функціональною класифікацією видатків	Роки				
Оборона					
Освіта					
Охорона здоров'я					
Економічна діяльність					
Соціальний захист та соціальне забезпечення					
Інші					

Завдання 15. Обґрунтувати рішення. Страхова компанія в майбутньому планує розширити межі страхової діяльності, освоїти нові сегменти страхового ринку та запровадити нові види страхування. Обґрунтуйте управлінські рішення для реалізації намічених страховою компанією завдань. Які чинники при цьому необхідно врахувати?

Завдання 16. Проаналізувати та підготувати експертний висновок у вигляді презентації сучасних тенденцій розвитку страхового ринку в Україні (не менше ніж за останні п'ять років), використовуючи статистичні дані Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг ([Електронний ресурс]. URL: [http:// www.dfp.gov.ua/](http://www.dfp.gov.ua/)): 1) у

сфері майнового страхування; 2) у сфері особистого страхування; 3) у сфері страхування відповідальності; 4) у сфері страхування фізичних осіб; 5) у сфері страхування юридичних осіб; 6) у розрізі добровільної та обов'язкової форм страхування. Основні показники, які можуть бути використані для аналізу:

Показник	Аналітичні дані
Кількість страховиків у розрізі зазначених видів страхування	
Надходження від страхових премій у розрізі зазначених видів страхування, категорій страховальників	
Частка страхових премій у розрізі зазначених видів страхування	
Частка страхових виплат у розрізі зазначених видів страхування, категорій страховальників	
Інші	

Завдання 17. Дати порівняльну характеристику Міжнародного валютного ринку та Міжнародного ринку кредитних ресурсів за зазначеними нижче параметрами.

Параметри, за якими проводиться порівняння	Міжнародний валютний ринок	Міжнародний ринок кредитних ресурсів
Товар, яким торгують на ринку		
Фінансові інструменти, які обертаються на ринку		
Суб'єкти ринку		
Мотиви учасників ринку		

Завдання 18. Дати порівняльну характеристику ЄБРР та МБРР за зазначеними нижче параметрами.

Параметри, за якими проводиться порівняння	ЄБРР	МБРР
Джерела формування доходів		
Напрями діяльності		
Спрямування коштів		
Членство		
Кредити, що входять до кредитного портфеля		

Завдання 19. Обґрунтувати рішення У разі негативного сальдо платіжного балансу в країні держава має такі варіанти вирішення проблеми: 1) використати золотовалютні резерви; 2) використати зовнішні запозичення. Проведіть SWOT-аналіз застосування кожного варіанта та обґрунтуйте на цій основі управлінське рішення.

Завдання 20. SWOT-аналіз ситуацій 1) Фінансова глобалізація має як позитивні, так і негативні наслідки. Проведіть SWOT-аналіз позитивних і негативних наслідків і обґрунтуйте на цій основі можливі наслідки для України. 2) У разі потреби в зовнішньому фінансуванні держава може: а) залучити позику МВФ; б) емітувати облигації зовнішньої позики на міжнародних фінансових ринках. Проведіть SWOT-аналіз застосування кожного варіанта і обґрунтуйте на цій основі управлінське рішення.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними методами навчання є: кейси, лекції, тренінги, практичні завдання, наукова робота, провокаційні запитання.

6. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання результатів *поточної роботи* (завдань, що виконуються на практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить багато помилок методичного чи розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить значні помилки у розрахунках чи методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві помилки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано зовсім;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено неякісний;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять деякі помилки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки;

100% – завдання виконано правильно, вчасно й без зауважень.

Підсумкові оцінки з навчальної дисципліни «Публічне управління фінансово-економічною політикою» виставляються студентам за сумарною кількістю набраних балів, отриманих як результат поточного контролю.

Позитивні оцінки виставляються тільки тим студентам, які виконали всі визначені види навчальної роботи, передбачені силябусом навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного контролю не менше 60 балів.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення

Силабус 06-14-120S навчальної дисципліни «Публічне управління фінансово-економічною політикою» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання Рівне. НУВГП. 2024. 10 стор.

Основна література

1. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 480 с.

2. Мельник Л., Богінська Л., Дитчук С. Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України : монографія. К. : Кондор, 2020. 232 с.

3. Пасічний М. Д.. Фінансова політика держави : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 440 с.

4. Патицька Х. Фінансово-економічний потенціал територіальних громад: механізми функціонування та активізації: монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2019. 209 с.

5. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року / Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_fincanovogo_sectoru_ua.pdf

6. Чугунов І. Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с

Допоміжна література

1. Антонова С. Є., Жакун Ю. В. Аналіз процесу формування бюджету територіальних громад (на прикладі Рівненської громади). *Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції*: збірник матеріалів XI Міжнародної науково-практичної конференції 12 травня 2022 р. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2022. 348 с. С.23–25.

2. Антонова С. Є., Самолюк М. В. Інформаційне забезпечення антиінфляційної політики в Україні. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики* : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 19 травня 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. 1310 с. С. 613–615.

3. Антонова С. Є., Макарчук О. А. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ : ДОСВІД ЄС. Детермінанти економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 10 листопада 2023 р. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2023. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28534>

4. Антонова С. Є., Шинкарук А. Л., Поліщук Д. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ. *Детермінанти економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання*: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 10 листопада 2023 р. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2023. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28534>

5. Антонова С. Є., Самолюк М. В. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ. *Детермінанти економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання*: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 10 листопада 2023 р. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2023. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28534>

6. Антонова С. Є., Якимчук Ю. ФІНАНСОВА МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА РІВНЕНЩИНІ У ВОЄННИЙ ЧАС. *Детермінанти економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання*: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 10 листопада 2023 р. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2023. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28534>

7. Бігарі Н. В., Кошова С. П. Основні напрями розвитку фінансово-економічної політики держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 7. С. 128–134. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.7.128

8. Благун С. І. Аналіз тенденцій розвитку грошово-кредитної системи України. *Проблеми економіки* № 1 (55), 2023. С. 170-184. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-1-170-184>

9. Зінчук Т. О., Патинська-Попета М. М. Управління фінансовим потенціалом об'єднаних територіальних громад. *Економіка АПК*. 2019. № 12. С. 6.

10. Коваленко Ю. О. Трансформація моделі стратегічного розвитку національних економічних інтересів в умовах цифровізації. *Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Економіка*. № 1 (27). Покровськ, 2023. С. 70–79.

11. Мучник І. Поради юриста. Релокація бізнесу в ЄС чи в межах України. URL: <http://surl.li/cqno1>.

12. Онищенко С. В. Бюджетна безпека України: сутність, загрози та шляхи забезпечення : монографія. Київ : Знання України, 2017. 403 с.

13. Пасічний М. Д. Методологічні засади формування фінансової політики країни. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2018. № 3. С. 116–130.

14. Повзун Д. І. Фінансово-економічна безпека як основна складова соціально-економічного розвитку регіону. *Ефективна економіка*. № 8. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2020/157.pdf

15. Програма релокації підприємств: що потрібно знати бізнесу. URL: cv.dsp.gov.ua/ct-menu-item-12/zvernennia-hromadian/14-news-dsp/787-prohrama-relokatsii-pidpriemstv-shcho-potribno-znaty-biznesu.

16. Рекуненко І. І. Періодизація розвитку грошового та кредитного ринків України. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2014. Вип. 39. С. 171–183.

17. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення : монографія / А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка, І. О. Штундер, Л. В. Лебедева та ін.; за ред. А. В. Бойко. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

18. Центр зовнішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень. Глобальні ризики та невизначеність: огляд дослідження ЕІУ. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/hlobalni-ryzky-tanevyznachenist-ohlyad-doslidzhennya-eiu>.

19. IMF and Ukrainian Authorities Reach Staff Level Agreement on the Second Review of the Extended Fund Facility (EFF) Arrangement. 2023. 10 Nov. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2023/11/10/pr23389-imf-and-ukraine-reach-staff-levelagreement-eff>

Нормативно-правові акти

1. Про Національний банк України [Електронний ресурс] / Закон України № 679-XIV від 20.05.1999 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.

2. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [Електронний ресурс] / Закон України № 2664-III від 12.07.2001 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/paran35#n35>.

3. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року, № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

4. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] / Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> .

5. Податковий кодекс України. Постатейний коментар. У 2-х частинах. Частина друга / Під редакцією М. Кучерявенка. Право, 2011. 1128 с.

Інформаційні ресурси

1. МОН України. Нормативна база/ [Електронний ресурс]. URL: <http://www.mon.gov.ua>.

2. Репозиторій Національного університету водного господарства та природокористування / [Електронний ресурс]. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua>.

3. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find>.

4. Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

5. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

6. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/>.

7. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php.

8. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

9. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. Офіційний сайт. URL: www.minfin.gov.ua .

10. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. Офіційний сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
.Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. Електронний фонд / [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.